

VEUJA ÈD LIBERTÀ A GENOA

DA Genoa a-i é un grop ëd pèrson-e che a l'ha un seugn: liberé la Liguria. A fan part dël MIL (*Movimento Independentista Ligure*) e ël segretari a l'é Franco Bampi, 54 agn, professor ordinari ëd mecànica rasionale ant la facultà d'ingegneria ëd Genoa. I l'oma antèrvistalo.

Quand a l'é nassù ël moviment?

La Liguria a l'ha perdù la sovranità ëd Nassion Independenta dël 1814 për na decision dël congress ëd Viena

A l'é nassù ant ël gené dël 2001. Sùbit a son anscrivusse 136 pèrson-e che a l'avio un but: arcuperé pacificament a la Liguria, con d'assion politiche e giuridiche, la sovranità ëd Nassion Independenta perdù dël 1814 për n'ilegitima decision pijà ant ël congress ëd Viena e mai ratificà da un plebissit popolar.

Quand che a l'avrà conseguì cost obietiv, ël MIL as dësblerà. Al di d'ancheuj nòsta assion a mira a oten-e për ël pòpol lìgur l'indipendenza, an abandonand na situassion andoa ij so abitanti a conto meno ëd coj dle cite nasion independent (Luxemborgh, Malta, Estònia, Letònia, Lituania) che ëdcò con un cit nùmer ëd abitanti a peulo avèj 5, 6 o 7 rapresentant al parlament europengh. La

Liguria a n'ha mach un.

Cola ch'a l'é vòsta politìca cultural?

l'obietiv dël MIL a son coj d'otene l'insegnament ëd la vera stòria dla Repùblica ëd Genoa, l'insegnament, l'ardescuerta e l'arlans ëd lè parlà lìgur. Tiroma ëdcò a avèj ël sostegn ëd tute cole istitusion che a veulo oten-e na Liguria ëd qualità da na mira social, ambiental e turistica.

La lenga dovrà dal MIL a l'é ël genovès, ël lìgur o l'italian?

A esist nen na lenga lìgur: a esist ël genovès con soe variant parlà, dël Ponent (da Albenga a Ventimiglia) e dël Levant (lòn che an italian a sës-ciamà *spezzino*). Adess lòn ch'a conta a l'é rende l'indipendenza a la Liguria perchè a n'ha dirit. Për lòn a venta che tuti sò abitanti (dzortut ij lìgur) a capisso franch bin ël lengagi dël MIL, e për sòn la lenga pì dovrà a l'é l'italian. Mincatant as deuvra ëdcò ël genovès. Donch tra nòst but a-i é col ëd porté l'insegna-

ment ëd le lenghe locaj ant le scòle.

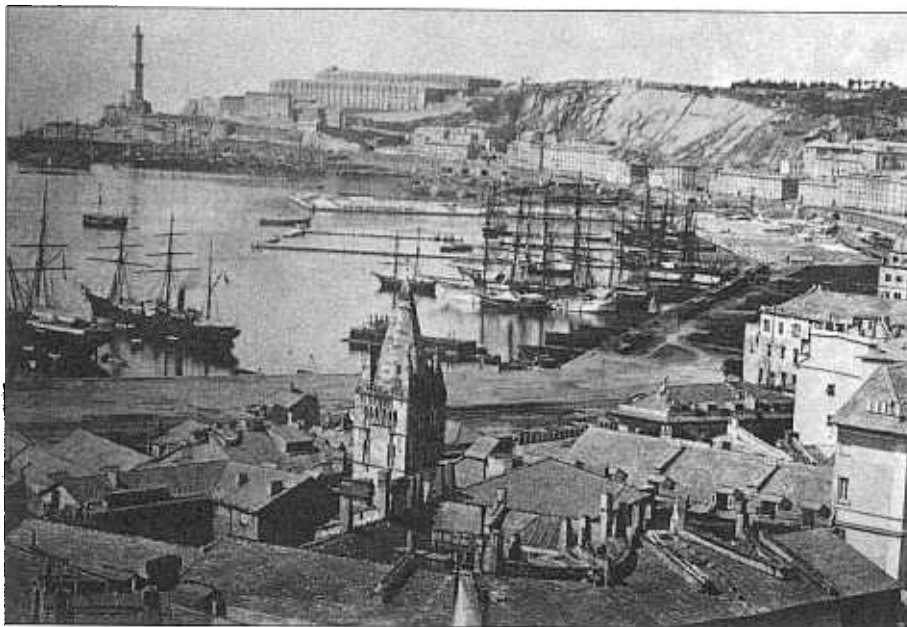
Cola ch'a l'é ancheuj la situassion cultural e lenghìstica dla Liguria?

Dzora ël profil stòrich la politica d'ocupassion dij Savòia a l'ha mnà a na conossensa fàussa dla gloriosa stòria dla Repùblica ëd Genoa. Parej a l'han cercà ëd dèspresì la tradission antica e gloriosa ëd Liguria, fé dèsmentié sò sant

La Region a mostra gnun-a sensibilità për la difèisa e l'arlans ëd la lenga local.

A manca na lege për la tua dël genovès

(për esempi Santa Catlin-a ëd Genoa), minimisé sò pèrsonagi pì avosà (Andrea Doria a l'é stàit acusà d'esse un pirat) e via fòrt. Dzora ël profil lenghìstich, la generassion ëd coj ch'a son stàit genitor dòp la sconda guèra mondial a l'ha decidù ëd pì nen parlé ël dialèt antecà con sò fieuj. Për sòn ancheuj ij giovo e ij cit a lo parlo pì nen. La Region

Èl pòrt ëd Genoa ant na veja stampa

Liguria da soa banda a mostra gnun-a sensibilità për la difèisa e l'arlans ëd la lenga local. A manca na lege për la tùa dël genovèis e, dzortut, a manca dij finansiament ch'a sio nen ocasionaj (mach la

Provincia ëd Genoa a mostra d'esse anteressà a la tùa dël genovèis e dle tradission ligur).

Ancheuj a-i é la possibilità për ij ligur ëd vive da ligur? A-i é la possibilità ëd comuniché mach an genovèis e fesse comprende ant na sità coma Genoa?

A l'é possibil parlé genovèis a Genoa e esse capì (pì o meno) da tuti. Sigura vaire pèrson-e, për comprende bin pèr dabon, a veulo parlé an italian.

A-i é arviste bin fàite an lenga local?

Purtròp a-i é gnun-a arvista "seria" che a deuvra mach la lenga local, antramente che quàich publicassion a preuva a buté dij tòch (poesie e cite nòte) an genovèis.

Second chiel përchè l'Italia, diversament da le altre nassion europenghe, a fatiga a dé ël giust spassi a le colture regionaj e a preuva, al contrari, a nassionalisé la coltura regional ëd quàich region (pèr esempi Toscan-a e Campania)?

A smija che, ant ël mit giacobin ëd l'Italia un-a e indivisibila, le lenghe local a sio da crasé e da ridicolisé an negandje minca valor coltural, popolar e spiritual. Nopà a son da esalté cole parlà che, ant ël "pensé coletiv", a rapresento coste qualità: napolitan e roman. La Toscan-a a dventa amportanta përchè a l'é considerà la mare dla lenga italian-a. Ma a basta sente

parlé un fiorentin për desse da ment che ël toscan ëd ël di d'ancheuj a sia diferent da l'italian.

Coma a l'han rispondù ij ligur a vòsta presensa an sël teritòri?

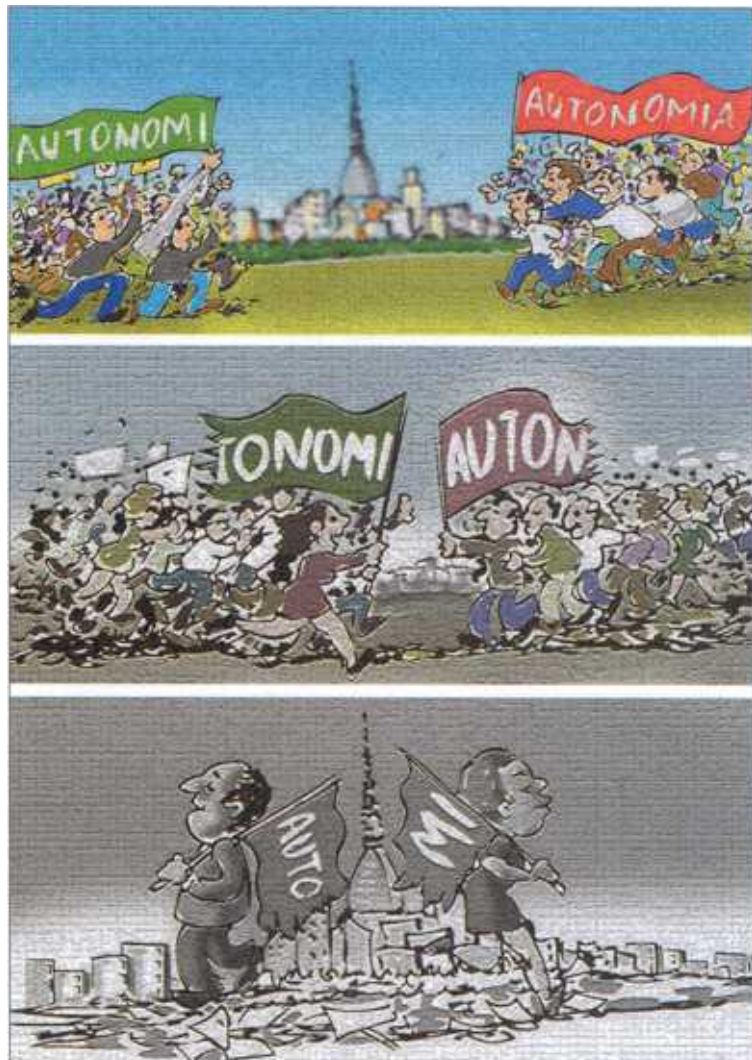
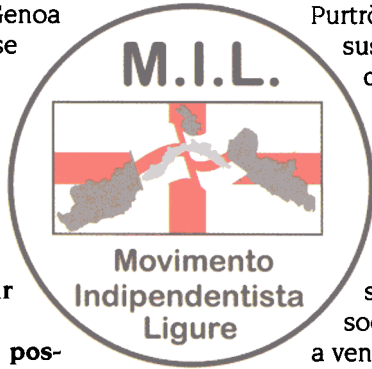
Purtròp i soma ancor-susse che la stòria dla Liguria, cola dla Repùblica ëd Genoa, a l'é franch pòch conossua. Fàita costa premëssa a venta dì ch'i soma motobin sodisfàit përchè chi a ven a conòsse nòstra vera stòria a resta sùbit convint ëd la coretëssa dle

posission ëd ël MIL e a aceta con fèrvor nòstra presensa e nòstra assion.

Coma a ved ël MIL la politica dla Lega Nòrd?

A në smija motobin armissiva an sij dirit dij pòpoj. Pèr esempi as contenta ëd na devolussion rangià a la mej che; an lassand le mideme competense an sle mideme materie a lè stat e a le region, a porterà a d' moment ëd conflit. A l'avrà dovù, con fòrsa, pretende na vision confederal ëd l'Italia, che a l'avrà permëttù a le comunità che a lo vorìo d'autogovernesse.

antervista soagnà da Tojo Pegon

Dissegn ëd G. Soria

e!

Afermativ. Piemontèis

si
oui
ja
yes
sí
Да
是
نعم

IL SUD NON SARA' PIU' LA LORO COLONIA!

LA NAZIONE NAPULETANA

Da nen dësmentié: la stòria dij Garlone

L'EROISMO DEL 22° REGGIMENTO DEGLI STATI CONFEDERATI DEL SUD

Militari delle Due Sicilie nella Guerra di Secessione Americana

Asia Sentral: na ramin-a che a beuj

Quatr pàgine ëd dossier: veuja 'd libertà da Genoa a Nàpoli

Va e ven an Iraq Otium a la piemontèisa

Riscossa Napuletana

È ORA DI AGIRE

3,5 €

Spedizione in AP 70% - D.C.B. Torino - n. 4 / anno 2005